

FIZETÉSI RENDSZER JELENTÉS 2019

FIZETÉSI RENDSZER JELENTÉS 2019

1. Pénzforgalmi folyamatok

2. A pénzügyi infrastruktúrák működése

3. Az azonnali fizetés bevezetése

4. A pénzforgalom lebonyolításához kapcsolódó
árazási kérdések

5. Az új pénzforgalmi irányelv és a hozzá
kapcsolódó iránymutatások, ajánlások
lényeges, gyakorlati kérdései

FIZETÉSI RENDSZER
JELENTÉS

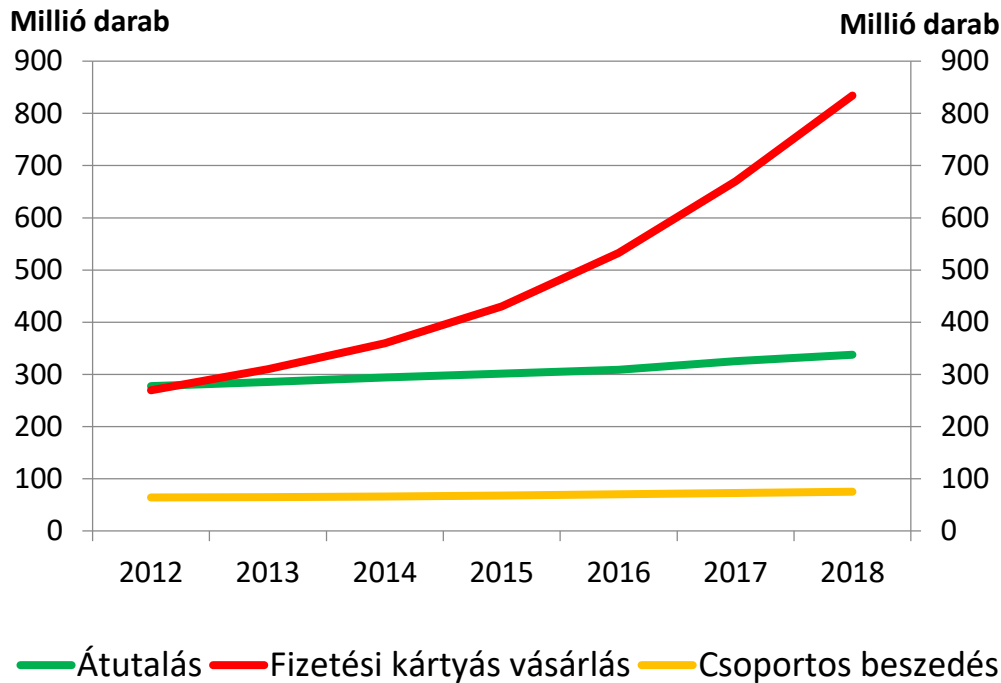

2019

PÉNZFORGALMI FOLYAMATOK

ÁTLÉPTÜK AZ 1,2 MILLIÁRDOT AZ ELEKTRONIKUS TRANZAKCIÓK SZÁMÁBAN

	2012	2018
Átutalás	277 620 660	337 725 109
Fizetési kártyás vásárlás	269 538 753	834 411 741
Csoportos beszedés	64 165 369	75 103 534
Összes elektronikus tranzakció	611 324 782	1 247 240 384

AZ ELEKTRONIKUS TRANZAKCIÓK SZÁMA (2012-2018)

- ❖ Hat év alatt az elektronikus tranzakciók száma **megduplázódott**, azonban fizetési módonként jelentősek az eltérések
- ❖ A fő húzóerőt a kártyás vásárlások jelentik 210 %-os bővüléssel (7 db/kártya/hó)
- ❖ Az átutalások száma 22 %-kal emelkedett (2.5 db/számla/hó)
- ❖ A csoportos beszédések száma 17 %-kal növekedett

A KÉSZPÉNZ ARÁNYA FOLYAMATOSAN CSÖKKEN A LAKOSSÁGI PÉNZFORGALOMBAN

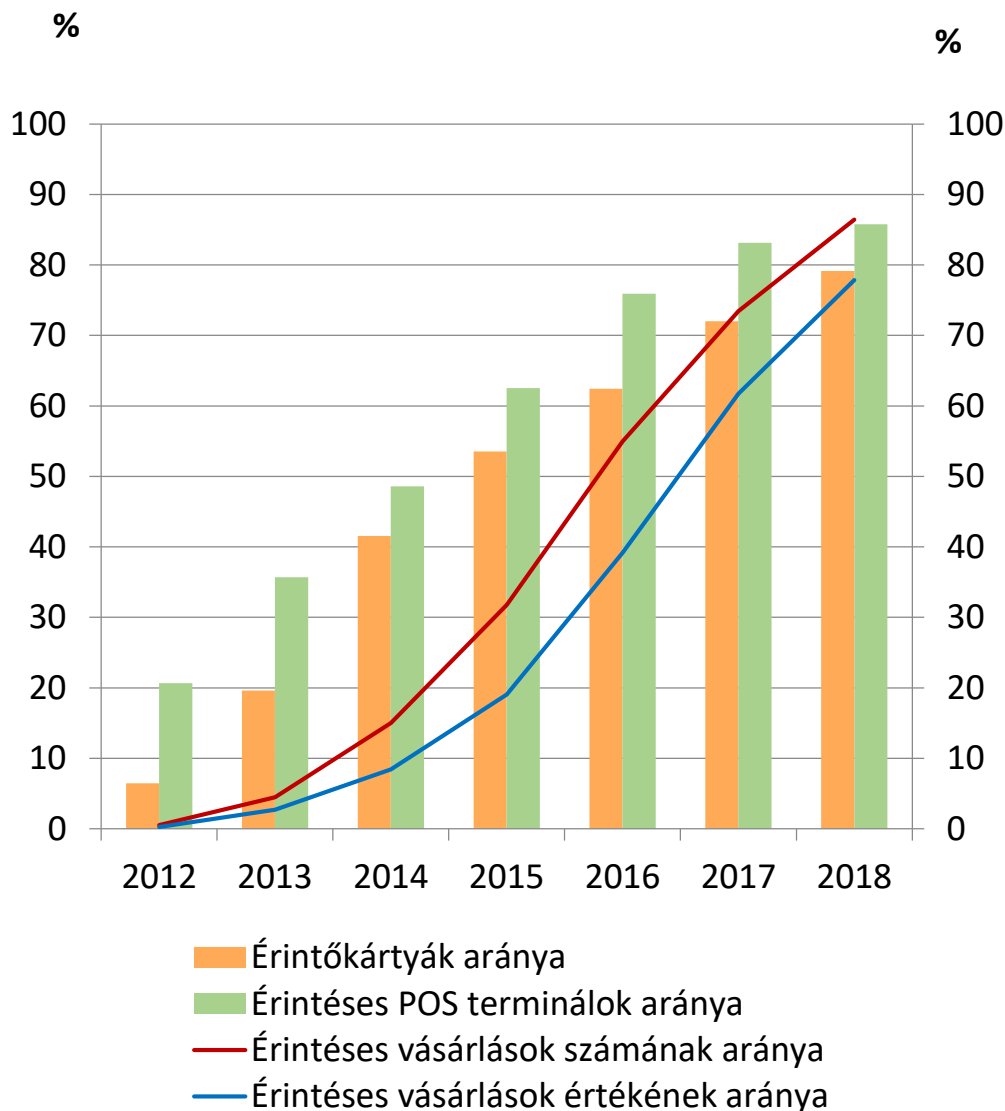

	2015	2016	2017
Fizetési műveletek száma összesen	3,63 mrd db	3,74 mrd db	3,82 mrd db
Készpénzes fizetések aránya	90,0%	87,7%	84,8%
Kártyás vásárlások aránya	8,7%	10,4%	12,6%
Egyéb fizetési műveletek aránya	2,5%	3,1%	3,1%
Fizetési műveletek összesített értéke	9 134 mrd Ft	9 780 mrd Ft	11 011 mrd Ft
Készpénzes fizetések aránya	74,3%	71,5%	67,8%
Kártyás vásárlások aránya	21,7%	23,7%	25,7%
Egyéb fizetési műveletek aránya	4,0%	4,8%	6,5%

FIZETÉSI MÓDOK MEGOSZLÁSA AZ ONLINE PÉNZTÁRGÉPEKEN VÉGREHAJTOTT VÁSÁRLÁSOK KÖRÉBEN (2015-2017)

A készpénzes, kártyás és egyéb fizetések arányának egy éven belüli összege meghaladhatja a 100 %-ot, mivel előfordulhat olyan tranzakció, ahol egyszerre több fizetési módot is használnak

- ❖ Ez az elektronikus tranzakciók dinamikus bővülésének köszönhető
- ❖ Mindazonáltal továbbra is jelentős a készpénzes tranzakciók szerepe
- ❖ Az OPG alkalmazására kötelezett üzletekben 2 év alatt 5 százalékponttal csökkent a készpénzes fizetések aránya
- ❖ Érték tekintetében azonban kedvezőbb a kép, itt majd 7 százalékpontos a csökkenés

AZ ÉRINTŐKÁRTYÁS TECHNOLÓGIA TERJEDÉSE A MAGYARORSZÁGI FIZETÉSI KÁRTYÁS RENDSZERBEN (2012-2018)

A PÉNZFORGALMI
INFRASTRUKTÚRA FEJLŐDÉSE
A FIZETÉSI KÁRTYÁS
ELFOGADÓI HÁLÓZAT
BŐVÜLÉSÉBEN ÉS AZ
ÉRINTÉSES TECHNOLÓGIA
DINAMIKUS TERJEDÉSÉBEN
MUTATKOZOTT MEG

- ❖ Az államilag támogatott POS telepítési program hatására a készülékek száma megközelítette a 145 ezret
- ❖ Az érintéses fizetést lehetővé tevő terminálok aránya pedig közel 86 %-ra emelkedett

FOLYAMATOSAN TERJEDNEK AZ INNOVATÍV FIZETÉSI MEGOLDÁSOK

- ❖ A hazai bankok elsősorban kártyaalapú mobiltárcák fejlesztését preferálják (ezeknek azonban még alacsony a forgalma)
- ❖ Emellett egyre több külföldi nem banki szereplő fizetési alkalmazása is elérhető hazánkban (többek között a PayPal, Tranferwise, Alipay, Revolut, Apple Pay)

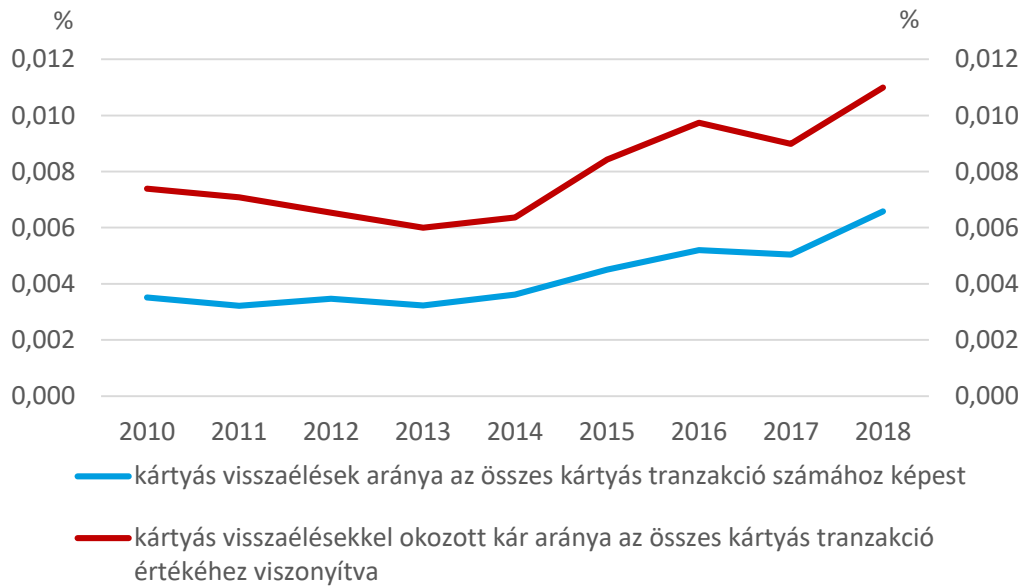
FOLYTATÓDOTT A HAZAI PÉNZFORGALOM HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVEKEDÉSE, TOVÁBB KÖZELÍTVE AZ UNIÓS ÁTLAGHOZ

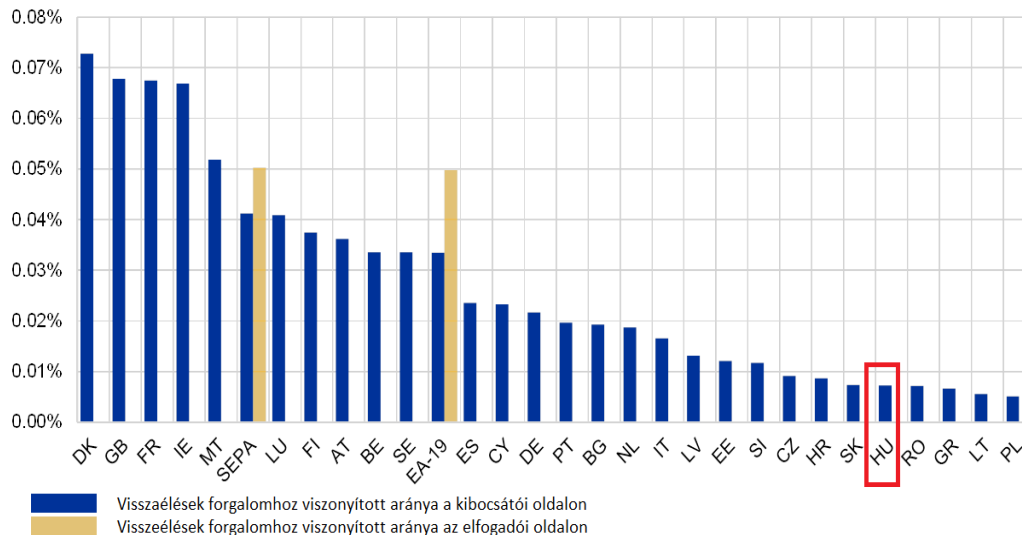
Mutató	Számítás	Magyarország							Európai Unió
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2017
Átutalások	Átutalások éves összege / GDP	13,6	13,5	14,2	14,5	16,0	16,1	15,5	17,7
Vásárlások elektronikus fizetése	Bankkártyás és egyéb elektronikusan fizetett vásárlások éves összege / Éves lakossági fogyasztás	11,7%	12,8%	14,6%	17,2%	20,6%	24,2%	27,4%	36,5%
Közüzemi és egyéb szolgáltatások számláinak elektronikus fizetése	Csoportos beszedések és egyéb elektronikus számlafizetések becsült éves darabszáma / Számlafizetések becsült éves darabszáma	23,5%	24,2%	25,4%	33,3%	39,2%	43,9%	47,8%	70%

- ❖ A bankkártyás vásárlások értékének aránya a lakossági fogyasztáshoz viszonyítva közel két és félszerese a 2012-es értéknek
- ❖ A közüzemi és egyéb számlák elektronikus fizetésének aránya hat év alatt megduplázódott

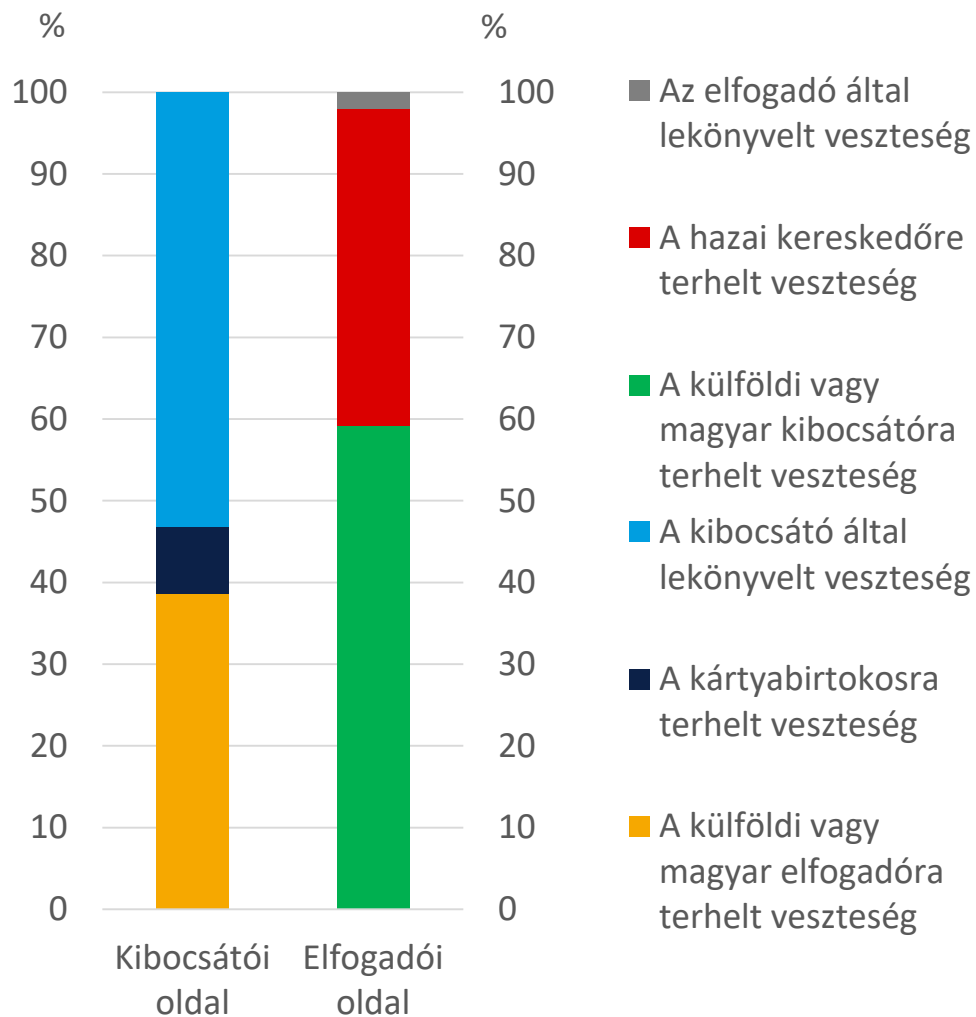
EURÓPAI ÖSSZEHAJONLÍTÁSBAN IS ALACSONY A KÁRTYÁS VISSZÁÉLÉSEK ARÁNYA

VISSZÁÉLÉSEK ÉS AZ EZEKKEL OKOZOTT KÁR ARÁNYA A KIBOCSÁTÓI OLDALON AZ ÖSSZES FIZETÉSI KÁRTYÁS FORGALOMHOZ KÉPEST (2010 – 2018 I-III. NEGYEDÉV)

- ❖ A teljes kártyás forgalomhoz viszonyítva a visszaélések mértéke elhanyagolható mind a káresetek számát, mind az értékét tekintve
- ❖ A hazai kártyás fizetési rendszer nemzetközi összehasonlításban továbbra is rendkívül biztonságos

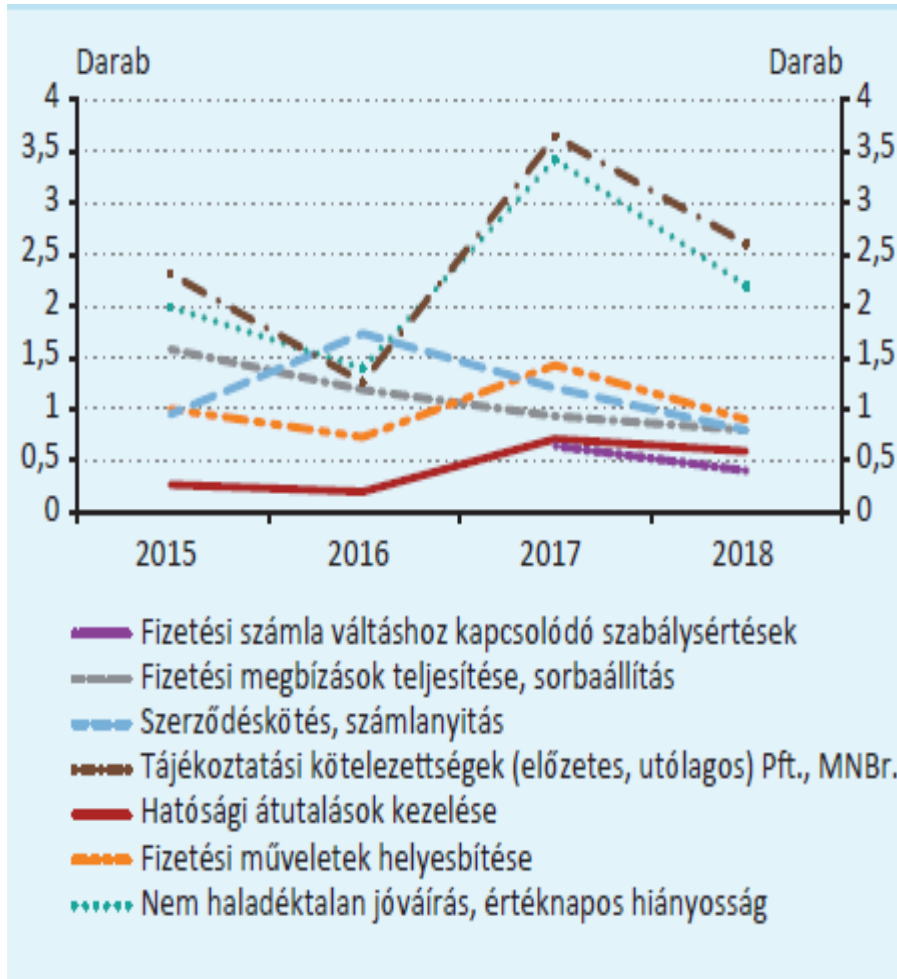
A JELENTKEZŐ KÁROK MINDÖSSZE KIS RÉSZE TERHELTE A FOGYASZTÓKAT

- ❖ A fogyasztók érdekeit előtérbe helyező jogszabályi háttérnek köszönhetően a kibocsátói oldalon felmerült károknak mindössze 8 %-át viselték a kártyabirtokosok

A FIZETÉSI KÁRTYÁS VISSZAÉLÉSEK KAPCSÁN
LEÍRT KÁR A KIBOCSÁTÓI ÉS AZ ELFOGADÓI
OLDALON (2018. I-III. NEGYEDÉV)

A VIZSGÁLT PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÓK MŰKÖDÉSE ALAPVETŐEN MEGFELELŐ

A FŐBB PÉNZFORGALMI SZABÁLYSÉRTÉS TÍPUSOK ALAKULÁSA EGY INTÉZMÉNYRE VETÍTVE

(2015-2018)

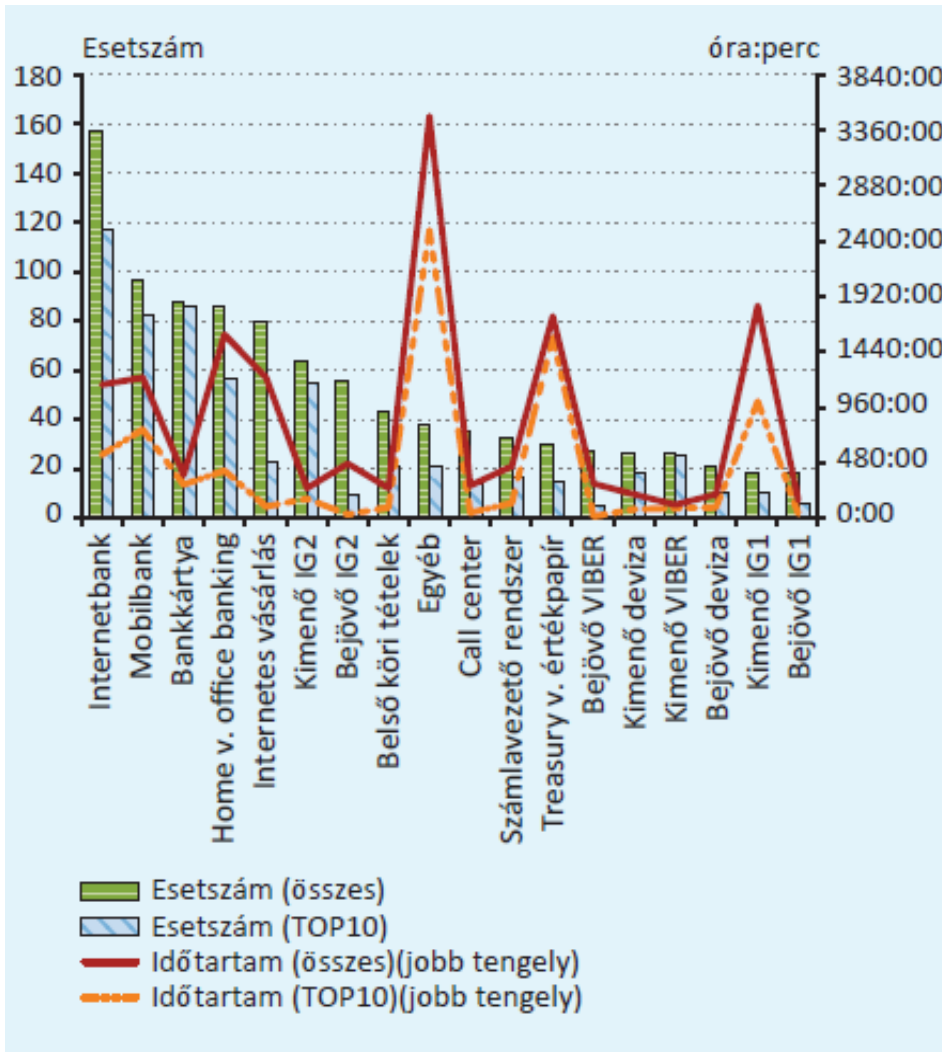
Pénzforgalmi ellenőrzések tapasztalatai:

- ❖ 11 vizsgált intézmény
- ❖ 106,1 millió Ft. bírság
- ❖ Leggyakoribb szabályszegések az előző évekéhez hasonlóak
- ❖ A szigorított felelősségi és kárviselési szabályok eltérő és helytelen értelmezése

Bővülő ellenőrzési spektrum 2019 második felében:

- ❖ PSD2 erős ügyfélhitelesítés RTS
- ❖ Díjtájékoztatási rendelet

ÉVEK ÓTA EMELKEDIK A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÓKNÁL JELENTKEZŐ ÜZEMZAVAROK SZÁMA

ÜZEMZAVAROK ESETSZÁMÁNAK ÉS IDŐTARTAMÁNAK TEVÉKENYSÉG SZERINTI MEGOSZLÁSA

- ❖ 30 hitelintézet – 506 incidens
- ❖ Esetszám a pénzforgalmi szolgáltatók számához, illetve a pénzügyi infrastruktúra összetettségéhez viszonyítva alacsony
- ❖ Átlagos elhárítási idő: 16 óra
- ❖ Hibák leggyakrabban az internetbankkal, mobilbankkal, bankkártyával és home bankinggel és internetes vásárlásokkal kapcsolatosak
- ❖ Új adatszolgáltatás - Súlyosabb működésbiztonsági eseményekkel kapcsolatban

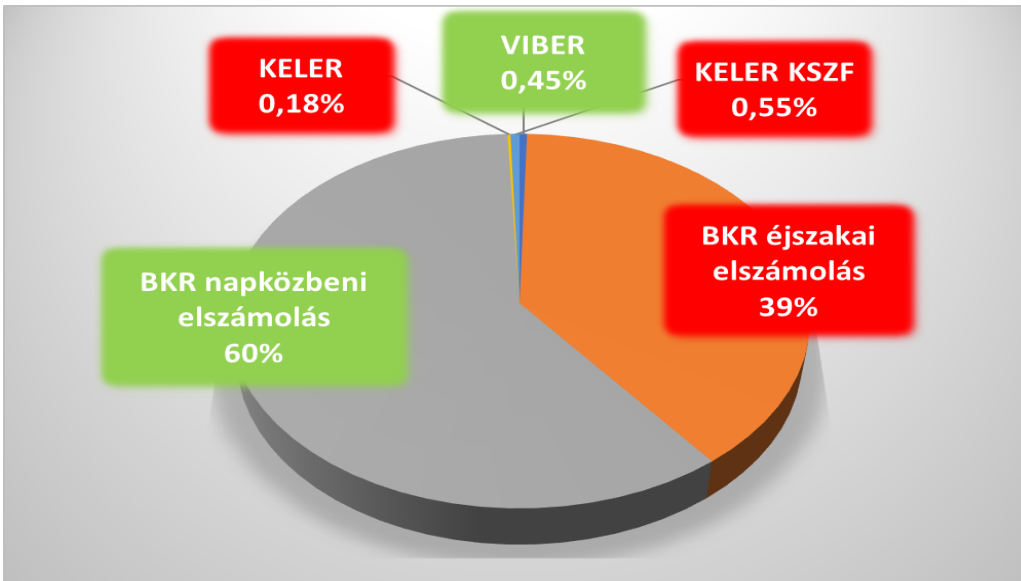
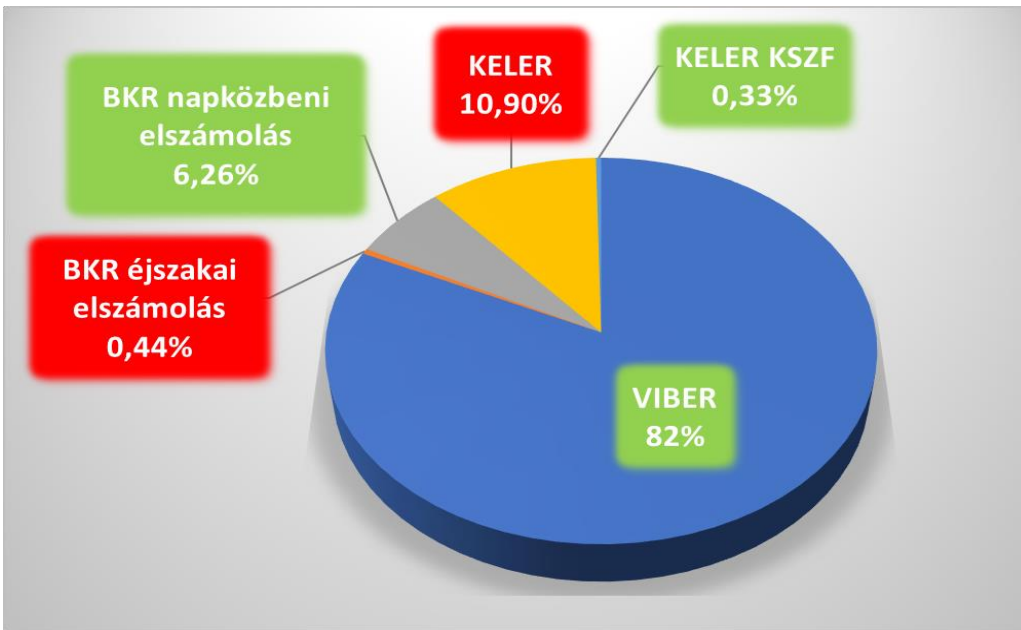

A PÉNZÜGYI INFRASTRUKTÚRÁK MŰKÖDÉSE

A PÉNZÜGYI INFRASTRUKTÚRÁK FORGALMA NÖVEKEDETT

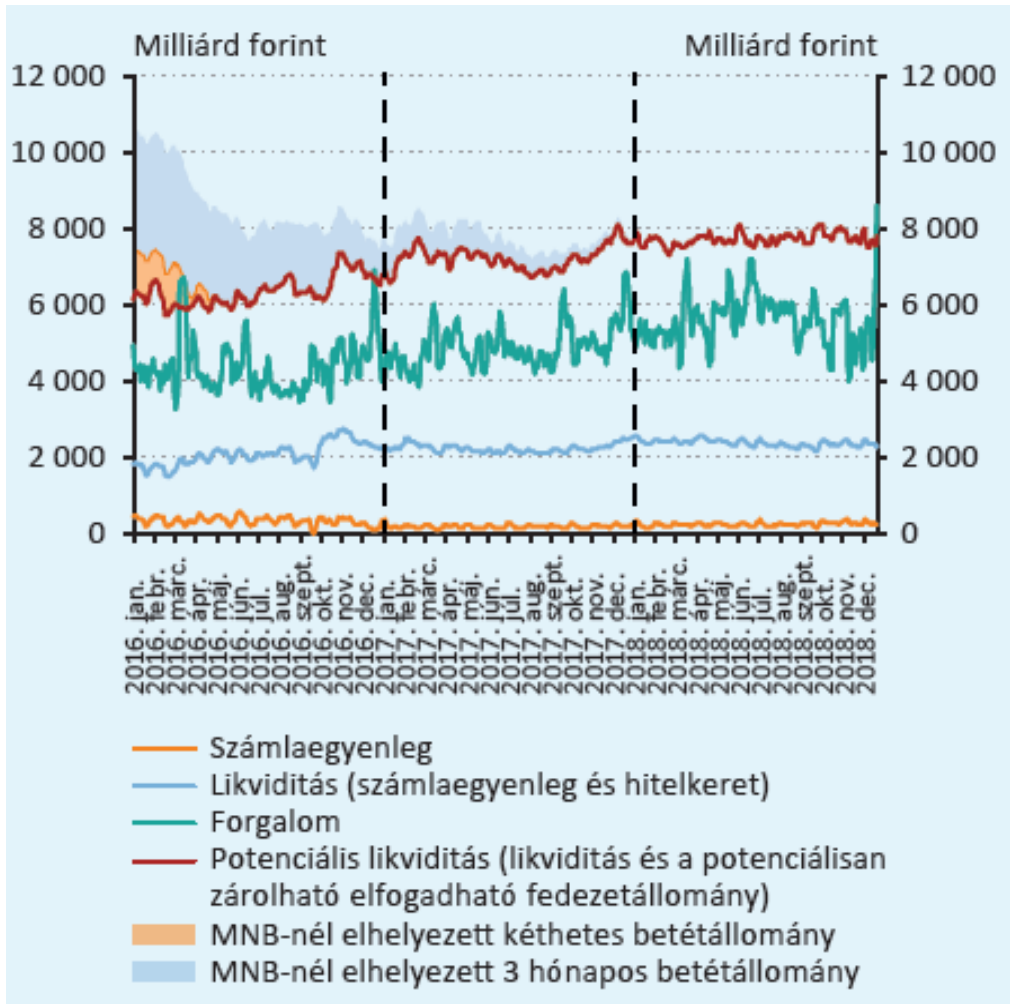

- ❖ Értékben **11,7 %**
- ❖ Darabszámban **3 %**
- ❖ Naponta 6 ezer milliárd Ft. forgalom
- ❖ A GDP 41-szer fordult meg a pénzügyi infrastruktúrákban

PÉNZÜGYI INFRASTRUKTÚRÁK FORGALMA
2018

A PÉNZÜGYI INFRASTRUKTÚRÁK HATÉKONYAN ÉS BIZTONSÁGOSAN MŰKÖDTEK

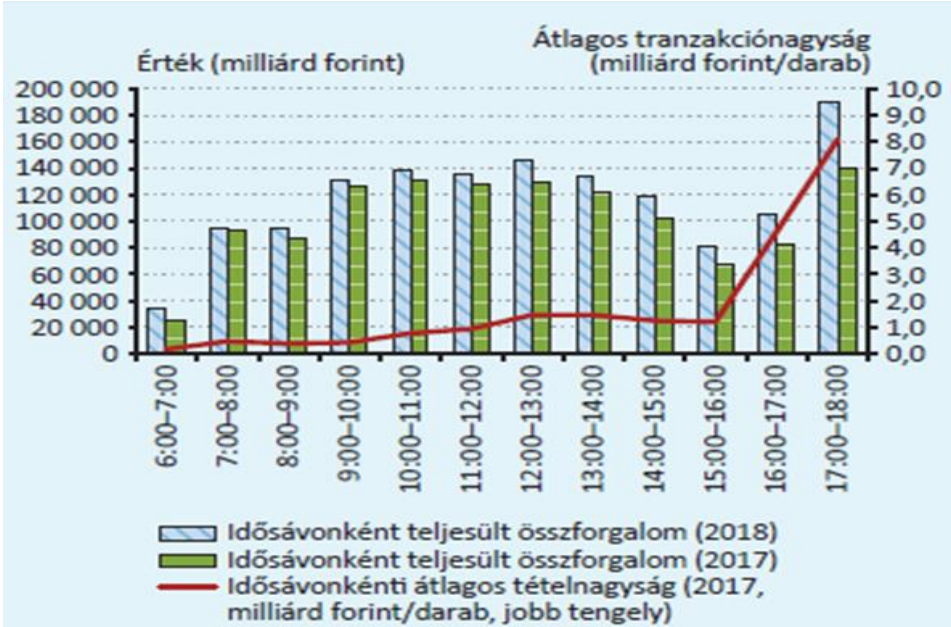

A VIBER TAGOK SZÁMLAEGYENLEGÉNEK ÉS
LIKVIDITÁSÁNAK, POTENCIÁLIS
LIKVIDITÁSÁNAK, FORGALMÁNAK
ALAKULÁSA

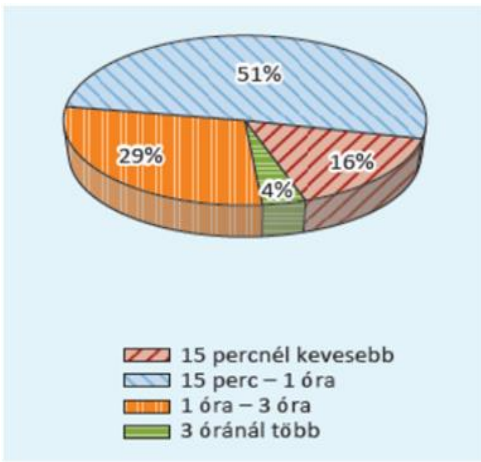
(2016-2018)

- ❖ Bőséges volt a likviditás a megnövekedett fizetési forgalom lebonyolításához
- ❖ Nem történt olyan jegybanki és pénzügyi esemény 2018-ban ami érdemben befolyásolta a fizetési rendszerek likviditását

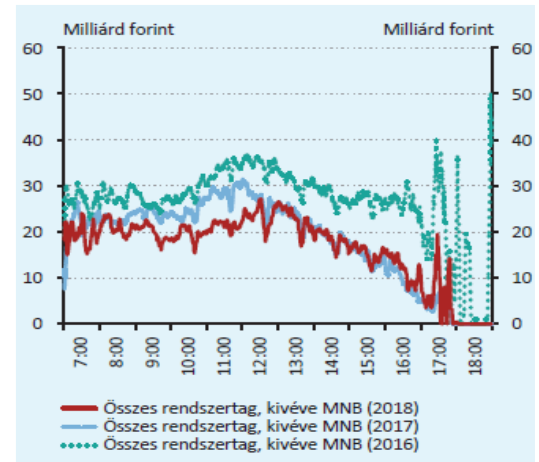
VIBER - AZ ELSZÁMOLÁSI ÉS KIEGYENLÍTÉSI KOCKÁZAT ALACSONY

A VIBER FORGALOM NAPON BELÜLI LEFUTÁSA

A SORBANÁLLÁSSAL TÖLTÖTT NAPI ÁTLAGOS IDŐTARTAM MEGOSZLÁSA

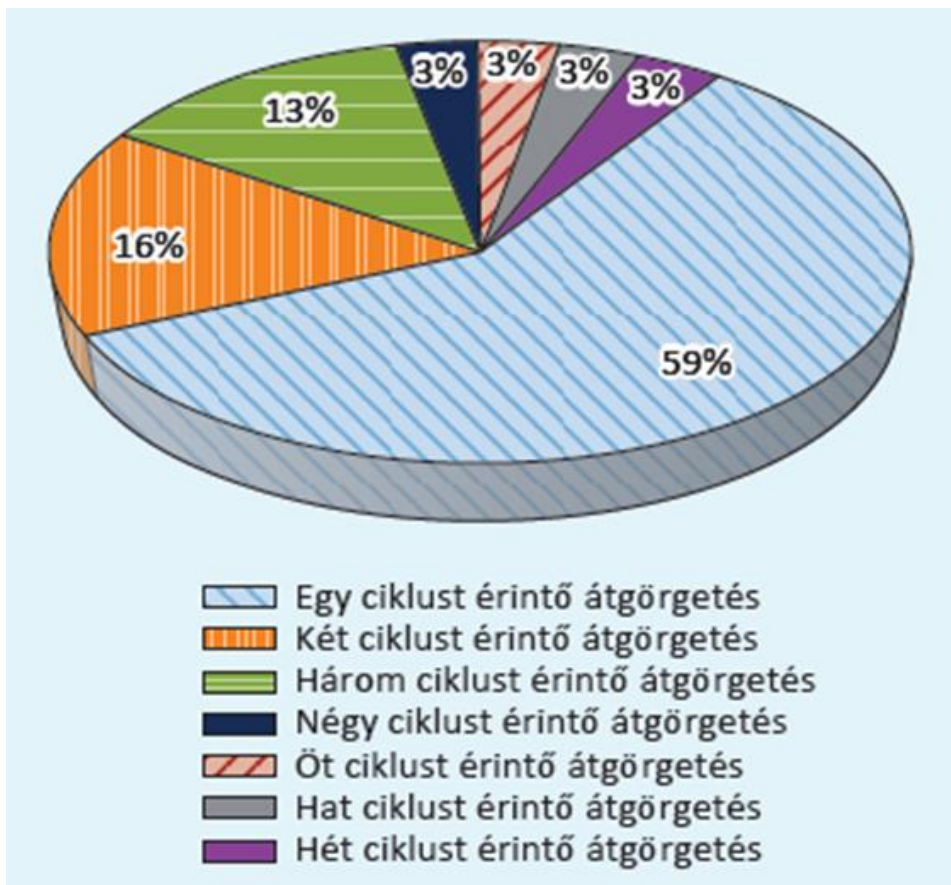

A NAPKÖZBENI HITELKERET FELHASZNÁLÁS NAPON BELÜLI ÉRTÉKE

- ❖ nagyobb értékű tranzakciók teljesítése a késő délutáni – esti órákban
- ❖ napi tétel szám 67 százaléka már 11:00-ig teljesült
- ❖ felhasznált hitelkeret abszolút nagysága rendszerszinten csökkent (-30%); igénybe vétel rövidebb ideig (átlagosan 2,5 óra)
- ❖ Sorbanállás időtartama jellemzően 1 óránál kevesebb

terhelési forgalom
rendelkezésre álló likviditás < **0,69%**

ÁTGÖRGETÉSEK ARÁNYA AZ ÖSSZES
ÁTGÖRGETÉSHEZ VISZONYÍTVA

(2018)

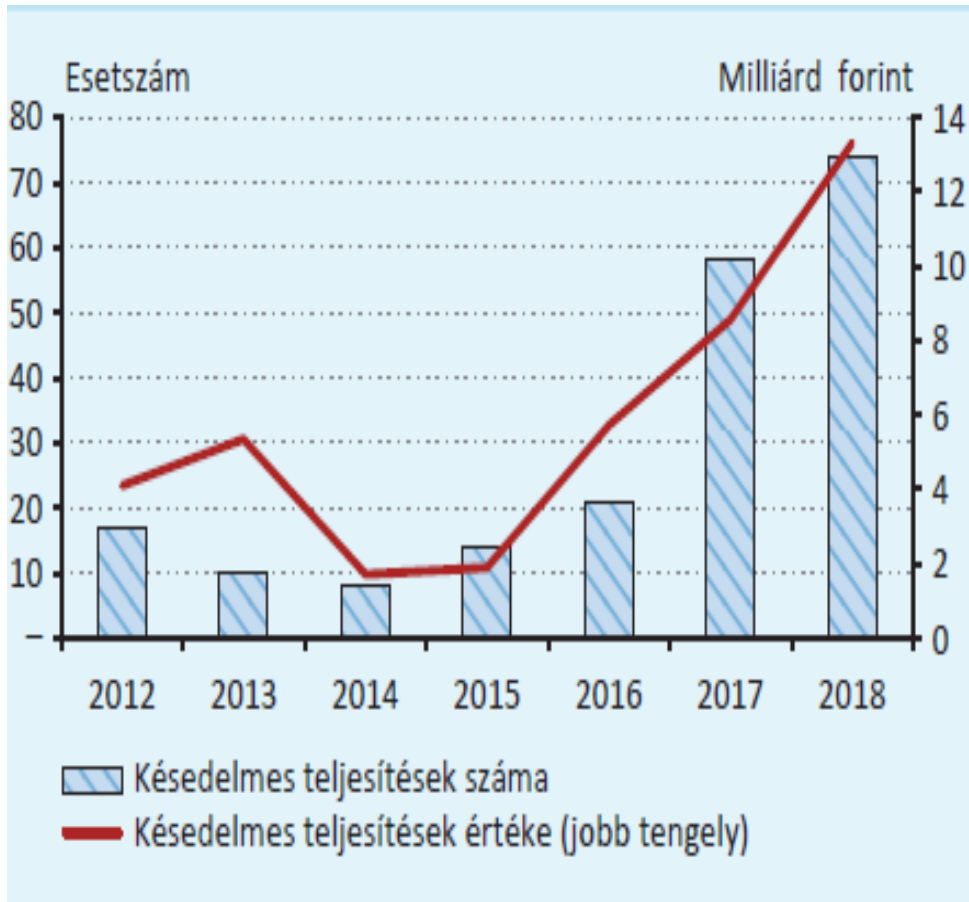
BKR –

AZ ELSZÁMOLÁSI ÉS
KIEGYENLÍTÉSI KOCKÁZAT
ALACSONY

- ❖ A napközbeni elszámolási ciklusok forgalma kiegyenlített
- ❖ Ciklusok közötti átgörgetés
 - ❖ 32 esetben
 - ❖ 225 köteg – 10 ezer tranzakció
 - ❖ 60%-a két kis forgalmat lebonyolító rendszertaghoz köthető
 - ❖ oka főként likviditásmenedzselési hiba, azonban tényleges likviditás hiány is előfordult
 - ❖ átgörgetések 25 százalékában sérült a 4 órás szabály, mely egy rendszertaghoz köthető

A KELER KSZF MEGFELELŐEN KEZELTE A KÉSEDELMES TELJESÍTÉSEKET

KÉSEDELMES TELJESÍTÉSEK SZÁMA ÉS ÉRTÉKE

(2012-2018)

- ❖ A késedelmes teljesítések száma és összértéke jelentősen nőtt
- ❖ 2012 óta 2018-ban volt a legmagasabb
- ❖ 74 alkalommal, 13 milliárd forint értékben
- ❖ A legtöbb mulasztási esemény a tőzsdei azonnali piac részvény szekcióhoz köthető
- ❖ a KELER KSZF-et és a többi résztvevőt nem érte veszteség

AZ AZONNALI FIZETÉS BEVEZETÉSE

Az MNB és a GIRO készen áll így a központi infrastruktúra éles működésbe áll

A bankok jelentős része ugyan készen áll, azonban több szereplőnél jelentős problémák merültek fel

Ügyfelek számára történő szolgáltatás-bevezetés 2020. március 2-án, ez a végső határidő, eddig minden piaci szereplőnek készen kell állnia

Hátralévő 8 hónap ütemezése

2019. július 1. -
augusztus 31.

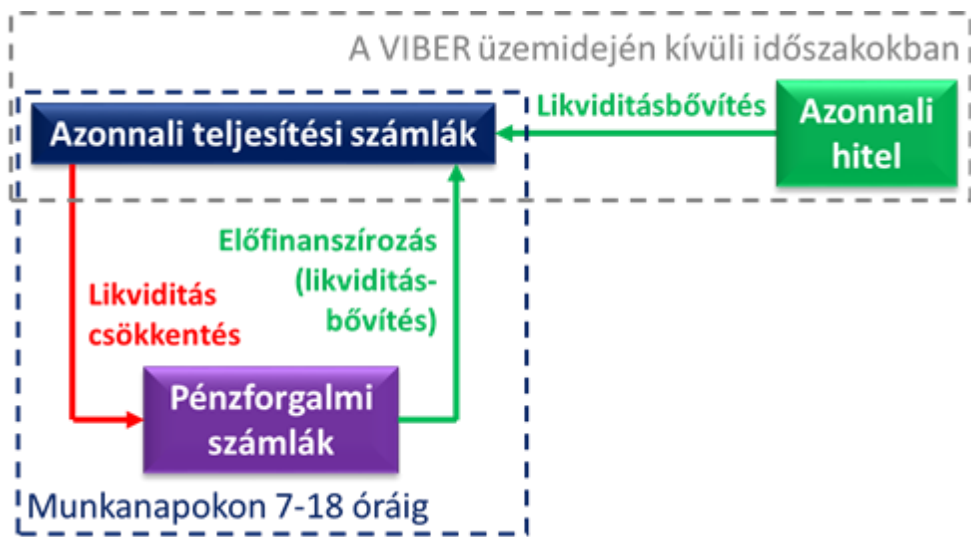
további tesztelés +
önkéntes éles
próbaüzem

2019. szeptember 1.
- 2020. március 1.

további tesztelés +
kötelező éles
próbaüzem

2020. március 2.

ügyfelek felé történő
szolgáltatás-
bevezetés

Az azonnali fizetésekhez bőséges a bankrendszeri likviditás

- 200 milliárd Ft feletti kötelező jegybanki tartalék
- Több száz milliárd Ft-ra rúgó O/N betéti állomány
- Potenciálisan rendelkezésre álló több, mint 2 000 milliárd Ft MNB kedvezményezettségével zárolt értékpapír

MNB TÁMOGATÁSA A LIKVIDITÁSKÉZELÉSHEZ

- ❖ Az azonnali teljesítési számlákon a tranzakciók teljesítéséhez szükséges fedezetet elsődlegesen előfinanszírozással kell biztosítani
- ❖ Az MNB nemzetközi összehasonlításban is egyedülálló módon több eszközzel is támogatja a banki likviditáskezelést (előfinanszírozott likviditás tartalékkötelezettség teljesítésébe történő beszámíthatósága, VIBER üzemidőn kívüli fedezett hiteleszköz)

KULCSFONTOSÁGÚ AZ ALAPINFRASTRUKTÚRÁRA ÉPÜLŐ INNOVATÍV FIZETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE

Az azonnali fizetés valamennyi fizetési helyzetben elektronikus alternatívát nyújthat, ott is, ahol jelenleg csak a készpénz jelent megoldást

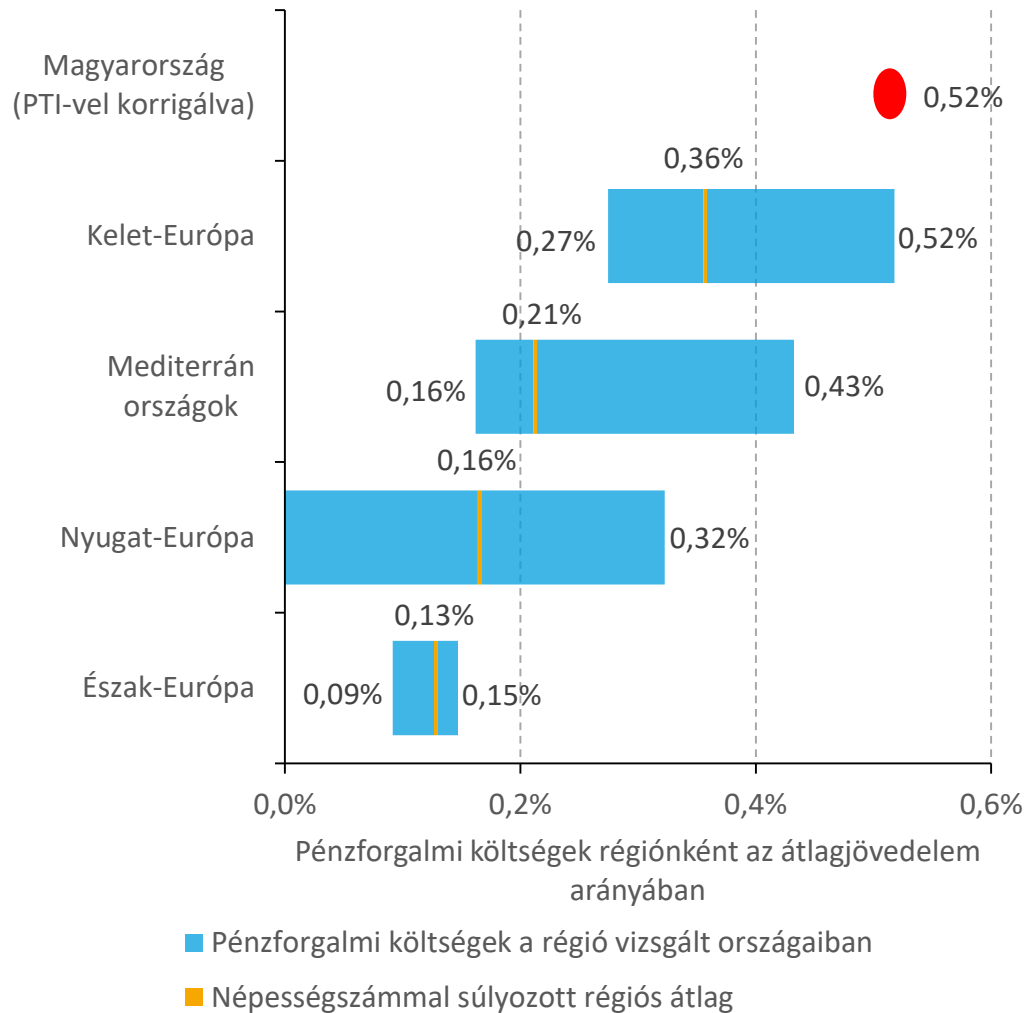
Ahhoz azonban, hogy valóban releváns alternatívát képezzen, kényelmesen és egyszerűen használható innovatív fizetési megoldásokra van szükség (pl. mobil fizetési alkalmazások)

A magyar modellben banki és nem banki szereplők egyaránt egymással versenyezve fejleszthetnek, amit a központi rendszer és az MNB több módon támogat (másodlagos azonosítókkal történő kényelmesebb fizetésindítás; fizetési kérelem üzenetek feldolgozása; útmutató kidolgozása a lehetséges folyamatokra és a résztvevők feladataira az egyes fizetési helyzetekben; QR-kód szabvány létrehozása)

A PÉNZFORGALOM LEBONYOLÍTÁSÁHOZ KAPCSOLÓDÓ ÁRAZÁSI KÉRDÉSEK

NEMZETKÖZI ÖSSZEHASONLÍTÁSBAN MAGAS A HAZAI LAKOSSÁGI PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK KÖLTSÉGSZINTJE

EGYES RÉGIÓKRA JELLEMZŐ JÖVEDELEMARÁNYOS
PÉNZFORGALMI KÖLTSÉGEK (ÁTLAGOS
JÖVEDELEMMEL RENDELKEZŐ ÜGYFELEK
ESETÉBEN) (2018)

- ❖ A lakossági ügyfelek általában a tranzakciók számával vagy értékével arányos díjakkal szembesülnek
- ❖ A kisösszegű lakossági átutalások terhei a széles körben alkalmazott minimumdíjak miatt aránytalanul magasak
- ❖ Az értékarányos díjak a nagyobb összegű tranzakciók költségeit növelik meg indokolatlan mértékben

Ország	Csomagárazás aránya
Magyarország	19%
Bulgária	0%
Dánia	100%
Egyesült Királyság	100%
Franciaország	100%
Lengyelország	100%
Németország	100%
Olaszország	57%
Portugália	100%
Románia	33%
Spanyolország	100%
Svédország	100%
Külföld összesen	80%

CSOMAGÁRAZÁS ARÁNYA AZ EGYES
ORSZÁGOK VIZSGÁLT SZÁMLACSOMAGJAI
TEKINTETÉBEN

NEMZETKÖZI SZINTEN A CSOMAGÁRAZÁS A GYAKORLAT

- ❖ Csomagár esetében a tranzakciókhoz nem kapcsolódnak közvetlen díjak
- ❖ Azaz nem jelent többlet költséget az ügyfelek számára ha többlet tranzaktálnak
- ❖ Ez jelentősen támogatja az elektronikus fizetések terjedését

CSÖKKENTENI KELL AZ ÁTUTALÁSI DÍJAKAT

A bankok az azonnali fizetések esetében alapszolgáltatásként biztosítják a lakossági ügyfelek számára a számlavezetési díj megfizetése ellenében korlátlan számú és összegű tranzakció indítását

Legkedvezőbb megoldás: a bankok egyoldalúan engedjék el az azonnali átutalás szabályainak megfelelő tranzakciókhoz közvetlenül kapcsolódó jelenlegi díjaikat

Ez mérsékelné a nemzetközi szinten kimagasló hazai lakossági pénzforgalmi költségeket

A 20 ezer forint alatti lakossági átutalások esetében egyértelműen elvárható (illetékmentesség)

A 20 ezer forint feletti tranzakciónál is érdekükben áll (fokozódni fog a verseny a jellemzően tranzakciós díjaktól mentes megoldásokat kínáló fintech és bigtech szereplők miatt)

A hazai lakosság pénzügyi tudatosságát is nagyban segítené (átláthatóságot és összehasonlíthatóságot teremt a banki számlatermékek körében)

AZ ÚJ PÉNZFORGALMI
IRÁNYELV ÉS A HOZZÁ
KAPCSOLÓDÓ
IRÁNYMUTATÁSOK,
AJÁNLÁSOK LÉNYEGES,
GYAKORLATI KÉRDÉSEI

2016.01.12.

PSD2

hatályba lép

2019.09.14.

**Erős ügyfél-
hitelesítésről
szóló RTS
alkalmazás**

2018.01.13.

**PSD2 hazai
alkalmazása**

(ügyfélvédelmi
szabályok,
kockázatértékelés,
engedélyezés)

2019.03.14.

**API
dokumentációk
elérhetővé
tétele**

- ❖ szigorú ügyfélazonosítás
- ❖ ügyfélszámlákhoz történő hozzáférés biztosítása a harmadik fél szolgáltatóknak

A fizetés-kezdeményező, illetve számlainformációs szolgáltatók részére hozzáférési interfész biztosítása (API)

- nem szabható feltételül szerződéses jogviszony, de kell EBA regisztráció

API piaci megjelenése előtt 6 hónappal biztosítani kell:

- API dokumentáció - díjmentesen, összefoglaló nyilvánosan (honlap)
- API kapcsolat és működés tesztelése

Dedikált API esetében tartalékmechanizmus biztosítása

– létrehozása alóli mentesítés kérelem

Érzékeny fizetési adat - milyen adatokhoz férhetnek hozzá a harmadik fél szolgáltatók?

MNB új felügyeleti feladatok

- az API közzététel teljesítésének ellenőrzése,
- mentességadás (jogosultság feltételeiről és a mentesítés menetéről szóló MNB ajánlás), visszavonás

ÚJFAJTA BIZTONSÁGI KOCKÁZATKEZELÉSRE LESZ SZÜKSÉG, AMELYET AZ MNB FIGYELEMMEL KÍSÉR

Kockázatok

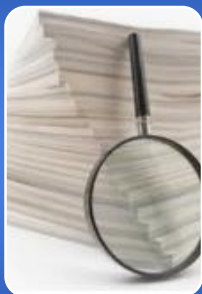
Új elektronikus fizetési szolgáltatási típusok és szolgáltatók piacra lépése, illetve azok ügyfélszámlákhoz való hozzáférés miatt másfajta kockázatértékelésre van szükség

- ❖ Fizetéskezdemenyezési szolgáltató – engedély
- Számlainformációs szolgáltató – nyilvántartásba vétel
- Pénzforgalmi szolgáltatók:
- ❖ hatékony működési és biztonsági kockázatkezelési és tesztelési keretrendszer - 26/2018 (VIII. 16) MNB ajánlás – 2018. november 1-től
- ❖ erős ügyfél-hitelesítés alkalmazása
- ❖ harmadik fél szolgáltatók hitelesítése – EBA regiszter
- ❖ modern csalás monitoring rendszer kialakítása
- ❖ ügyféltájékoztatás, biztonságtudatosság növelése
- ❖ új adatszolgáltatások a felügyeletnek

**PSD2
válaszok**

Új, illetve részletesebb adatszolgáltatási kötelezettség:

- hitelesítés és kivételkezelés
- működési és biztonsági kockázatok értékelése
- meg nem térített fizetési műveletek
- csalás
- súlyos események

Adatszolgáltatásokból származó információk megosztásra kerülnek az európai felügyeleti hatóságokkal (EKB, EBH)

→ szabályozás finomítása

Adatszolgáltatási kötelezettség pontos, határidőre történő teljesítését az MNB folyamatosan ellenőrzi

→ bírság kiszabása

2019 VÉGÉIG LEZÁRUL AZ ÚJ ADATSZOLGÁLTATÁSOK KIALAKÍTÁSA ÉS A MEGLÉVŐK ÁTALAKÍTÁSA

- ❖ a felügyeleti hatóságok pontos, részletes képet kapnak a pénzforgalmi szolgáltatókról, a kapcsolódó szolgáltatások igénybevételéről és kockázatairól, valamint a trendekről
- ❖ segítség az ügyfél bizalom fenntartása, valamint a kockázatokkal kapcsolatos tudatosság erősítése érdekében
- ❖ MNB hivatalos oldalán közzéteszi a statisztikákat

2020 MÁRCIUSÁBAN ELSZABADUL A VERSENY

Azonnali
fizetés

PSD2

PAD

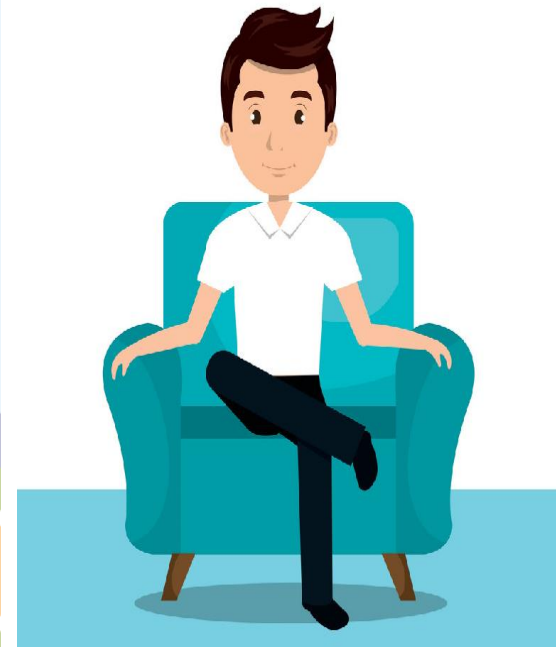
Fogyasztó

Tradicionális
banki szereplők

Fintech
innovátorok

Telekommunikációs
szolgáltatók

Technológiai
óriások

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!

A Fizetési rendszer jelentés elérhetősége:

<https://www.mnb.hu/penzforgalom/kiadvanyok>

Az MNB azonnali fizetéssel foglalkozó honlapfelülete:

<http://www.mnb.hu/penzforgalom/azonnalifizetes>

ahol folyamatosan frissülnek a gyakori kérdések:

<http://www.mnb.hu/penzforgalom/azonnalifizetes/gyakori-kerdesek-valaszok>

A PSD2-vel kapcsolatos gyakori kérdések:

<https://www.mnb.hu/penzforgalom/psd2-gyakori-kerdesek-es-valaszok>